

VÁLOGATÁS

D O B C S Á N Y I F E R E N C

IRODALOMMÓDSZERTANI ÍRÁSAIBÓL

ELŐSZÓ

„Az irodalmi nevelés az emberi szellem
minden nevelésének tengelye”

Babits Mihály

Babits, a költő-tanár hitével és az irodalomról vallott nézetének igazságával közel negyven esztendőn át igyekeztem irodalmi nevelésünk ügyét – a legjobb tudásom szerint – töretlen szándékkal és ügyszeretettel szolgálni. A pályán eltöltött szép és küzdelmes évek értelték meg bennem azt a meggyőződést, hogy irodalomtanításunk személyiségformáló, élményt adó erővé csak folytonos megújulás útján válhat.

Ez a szándék vezérelt akkor is, amikor a *Módszertani Közleményekben* közzétett írásaimban az irodalomtanár személyiségének meghatározására, irodalomtanításunk tantárgypedagógiai alapelveinek kidolgozására, iskolai műelemző gyakorlatunk elemző vizsgálatára, a célszerűbbnek, hasznosabbnak látszó irodalmi megközelítések, módszerek, eljárások bemutatására, készségképzésünk hatékonyságának fokozására, az órán kívüli lehetőségeink kiaknázására, s végül, de nem utolsósorban irodalomtanítási gyakorlatunk elmélyítését, önmagunk gazdagítását, feltöltődését szolgáló forrásmunkák ismertetésére, ajánlására vállalkoztam.

Úgy érzem, írásaimnak – bár közben tantervek, tankönyvek cserélődtek ki – még ma is megvan a maga sajátos irodalomtanítási értéke és aktualitása; ezért nem minden alap nélkül bizakodhatok abban, hogy irodalomtanár társaim majd haszonnal forgathatják ezt a válogatást mindennapos irodalomtanításuk során: elvi és gyakorlati vonatkozásban egyaránt. Különösképpen akkor, ha készek is ugyanannak a segítő és jobbitó szándéknak a befogadására, amellyel én ezeket az írásokat annak idején papírra vettem. Ajánlásom ennél fogva annak a megújulásra mindig kész magyartanár nemzedéknek szól, mely nem a divatutánzó, a minden áron újat akaró, hanem a hagyományápoló, a *megőrizve megújuló* irodalomtanítási gyakorlatnak a következetes híve. Rajtuk kívül még hasonló szeretettel ajánlom ezt a születésnapi emlékszámat a *pályatárs feleségemnek és gyermekeimnek: Eszternek, Pétemek.*

Végezetül e rövidre fogott előszót szabad legyen azzal a személyes vallomással zárnom, hogy ez a most közreadott válogatás nemcsak a tanárrá válásom legendás hírű *gyakorlóiskolai műhelyében szerzett tapasztalataim összegezése*, hanem *egyben számvetés és önvizsgálat* is. Abban a hitben, reménykedésben, hogy mindaz, amit az *irodalmi nevelés szolgálatában* egy életen át tanárként és szakíróként tettem: nem volt hiábavaló.

Szeged, 1997. októberében

Dobcsányi Ferenc

